

Kdo zachrání jednoho člověka, jako by zachránil celý svět - Emilie Sobotková, roz. Švarcová , *8.4.1933 Krásilno

Moji rodiče Hinda (*1909, †1942) a David (*1907, †1942) Švarcovi měli na Libánovce malý obchůdek se smíšeným zbožím, který nás velmi skromně živil. Kromě mne měli rodiče další dvě děvčata-dvojčata Perlu a Pesu (*1930). V roce 1934 zemřela moje dobrá maminka a otec si přivedl novou manželku. Měli spolu syna a dceru. Macecha nebyla na nás hodná a dost jsme od ní jako malé nic nechápající děti zkusily. Tatínek to již nemohl snášet a tak moje sestry-dvojčata dal na vychování k jejich babičkám — každou jinam. S českými spoluobyteli se moji rodiče i my děti snášeli dobře, zejména s našimi sousedy Bohatými. Paní Anna Bohatá (*9.8.1870, †1952 Strachotín) měla se svým mužem Vincentem 12 dětí, 7 chlapců a 5 děvčat. Byla to laskavá žena a při vzorné péči o své děti našla kousek ve svém srdci i pro mne. Když viděla jak naše macecha s námi zachází, obdarovávala svou láskou a péčí občas i mne.

Nikdo z nás netušil, že nastane čas, kdy svojí lidskost, odvalu a lásku bude dobrovolně projevovat za tak těžkých podmínek... Neštěstí, které postihlo miliony lidí a Židy obzvlášť krutě se jmenovalo německý nacismus.

V roce 1942 okupanti nahnali Židy z Lucka a širokého okolí do ghetta. Paní Anna Bohatá se snažila dostat z ghetta alespoň mne. Prosila, snažila se uplatit, ale nebylo to nic platné. Můj tatínek se nakonec dohodl s mně neznámým odvážným Ukrajincem, který do ghetta dovážel potraviny a ten mne pod slámou na svém povozu z ghetta vyvezl. Vysadil mne do lánů obilí u obce Libánovky a v noci jsem došla k Bohatým sama.

Babička Bohatá (bylo jí tehdy přes 70 let) se mne vřele ujala a protože její všechny děti již měly své rodiny, tak jsem ji možná trochu připomínala mladá léta. Neskrývala jsem se. Babička Bohatá mi často říkala ať si nikoho nevšímám a chovám se jako by se nic nestalo. Na Libánovce lidé znali můj těžký úděl od zlé macechy. Možná i to přispělo k tomu, že mne nikdo banderovcům nebo Němcům neudal. Mého otce, macechu, obě nevlastní sestry a moji vlastní sestru Pesu nacisté v Lucku zastřelili. Moje sestra Perla se zachránila spolu s tatínkovým bratrem. Po celou dobu se skrývali v lese!

V roce 1945 mne se strýcem našli u babičky Bohaté. Chtěli, abych s nimi odjela do Izraele, ale já jsem babičku nemohla opustit. Byl by to ode mne hrubý nevědek — vždyť mne potřebovala. Brzy nato, v roce 1946, ovdověla.

V roce 1947 jsem s babičkou reemigrovala do ČSR a zde, ve Strachotíně, mne babička přijala za svou i před zákonem — adaptovala mne, aniž by se změnilo moje jméno a příjmení. Brzy po usídlení, již v roce 1949, jsem se provdala za zemědělce Václava Sobotku z Újezda u Žďáru n/S., který po združstevnění zemědělství pracoval jako traktorista a já v živočišné výrobě. Měli jsme spolu dceru v roce 1951 a další dvě, Růženu a Emilii, dvojčata, v roce 1954. Můj manžel zemřel v roce 1986 a babička již v roce 1952.

Se sestrou Perlou, která žila v Izraeli a se strýcem, který zakotvil v Kanadě jsme si dlouhá leta dopisovali. V loňském roce přijela sestra z Izraele do Strachotína a strávily jsme spolu s rodinami mých dcer nádherných deset dnů. Ještě silnější zážitky, které nedovedu popsat, jsme já a moje dvě dcery zažily při letošní návštěvě v Izraeli u moji sestry a rodin jejich synů v kibucu, v němž oba synovci pracují jako architekti (po svém tatínkovi, který již není mezi živými). My, starší jsme se domlouvaly rusky, ale mladí měli potíže. Mluvila ale srdce! Bylo to nádherné!

S vděkem jsme vzpomínali také na své zachránce. Já na babičku Bohatou, která prokázala lidskost, hrdinství, lásku a nevím co ještě a vše v mimořádně vysoké míře. Ona a ti, kteří se v té hrozné době zachovali podobně jsou „tzadikim“ — svatí lidé. Čest jejich památce a památce moji nezapomenutelné babičky Bohaté.